

ภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” ของวัยรุ่น จากรายการคลับฟรายเดย์*

นริศรา วัฒนชัยศรีสกุล** ปณันดา เลอเลิศยุติธรรม***

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” ของวัยรุ่นในสังคมไทยจากรายการคลับฟรายเดย์ตามแนวทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ โดยวิเคราะห์จากกลวิธีทางภาษาที่วัยรุ่นใช้ในการถ่ายทอดเรื่องความรัก ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะมาจากรายการคลับฟรายเดย์

ผลการศึกษาพบว่า ภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” เป็นภาพแทนหนึ่งที่สะท้อนเรื่องราวความรักของวัยรุ่น ซึ่งกลวิธีทางภาษามีความสัมพันธ์กับการนำเสนอภาพแทน กล่าวคือ วัยรุ่นใช้กลวิธีทางภาษา ได้แก่ การใช้ชุดคำกริยาต่าง ๆ การใช้ฉันทลักษณ์ และการใช้มูลบท สะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นมองว่าการรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องปกติและไม่ได้เป็นปัญหาสังคม ซึ่งในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารเข้าถึงง่ายขึ้น โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ เช่น การแสดงบทบาทเพศที่สามจากละคร ภาพยนตร์ และข่าวต่าง ๆ ที่ทำให้กลุ่มคนรักเพศเดียวกันรู้สึกมีตัวตนมากขึ้น สะท้อนให้เห็นว่า บุคคลกลุ่มนี้มีความต้องการที่จะดำเนินชีวิตตามที่ตนต้องการมากกว่าจะอยู่ภายใต้กรอบที่สังคมกำหนด

คำสำคัญ : ภาพแทน การรักเพศเดียวกัน ความรัก วัยรุ่น คลับฟรายเดย์

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ “ภาพแทนความรักของวัยรุ่นในสังคมไทยจากรายการคลับฟรายเดย์ : การศึกษาทฤษฎีการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์” หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

** นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

*** อ.ดร. อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Representation “Acceptance of Homosexual” of teenager in Thai Society from Club Friday Radio Program

Narisara Wattanachaisriskul

Pananda Lerlertyuttitham

Abstract

This paper studies the Representation “Acceptance of Homosexual” of teenager in Thai Society from Club Friday Radio Program, according to the Critical Discourse Analysis or CDA. The study is to analyzed the language strategies that teenagers express their love stories, Data in this paper was collected from Club Friday.

The results of this research indicated that Representation “Acceptance of Homosexual” is one of representation be reflected about teenager’s love story that language strategies correlate with the representation. The teenager use language strategies: the use of verb, speech act, and presupposition. The teenager think homosexual is normally and not a social problem. Nowadays the informations easy to reach Specially influence on the media such as perform one’s duty homosexuality from soap opera, TV movie and the news that homosexual feel more entity reflects they want to live by they want more than beneath social framework.

Keyword : representation, homosexual, love, teenager, Club Friday

บทนำ

ภาษา คือ ระบบที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยมนุษย์ใช้ภาษาเป็นสัญลักษณ์ในการแทนความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมต่าง ๆ ภาษาเป็นเครื่องมือของมนุษย์ที่ใช้สื่อความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจกันระหว่างบุคคลในสังคม หน้าที่สำคัญของภาษาจึงเป็นการสื่อความหมาย สร้างกรอบความคิด หรือโน้ตศัณของสังคม เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจความจริงของเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเป็นการมองภาษาในลักษณะที่เป็นวาทกรรม (พินพาภรณ์ บุญประเสริฐ. 2555 : 1)

วาทกรรมในความหมายของงานวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ตามแนวความคิดของ Fairclough (1995 : 75) เป็นการวิเคราะห์ภาษาและการสื่อความหมายโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและสังคม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวิเคราะห์การจำแนกแยกแยะเพื่ออธิบายโดยพิจารณาจากปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ตัวบท (text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (discursive practices) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (sociocultural practices) โดยการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์นั้น ปัจจัยทั้งสามส่วนจะมีความเกี่ยวข้อง ซ้อนทับ และไม่สามารถแยกออกจากกันได้โดยสิ้นเชิง

จากแนวคิดข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและสังคมเป็นสิ่งที่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ กล่าวคือ ภาษาถูกผลิตขึ้นจากสังคมและวัฒนธรรม ในขณะเดียวกันภาษานั้นสามารถสะท้อนสังคมวัฒนธรรมได้เช่นกัน ดังที่ Trudgill (2000 : 23) กล่าวว่า ภาษามีบทบาทสำคัญในการบอกถึงร่องรอยภูมิหลัง (clue-bearing) เพื่อสะท้อนถึงความแตกต่างทางสังคมของผู้พูดผ่านทางการใช้ภาษา โดยเฉพาะภาษาจากสื่อในแขนงต่าง ๆ Heinich (1996 : 89) กล่าวว่า วั่วาสือ คือ “ช่องทางในการติดต่อสื่อสาร” เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อออนไลน์ สื่อทางวิทยุ เป็นต้น โดยสื่อต่าง ๆ จะใช้ภาษาเป็นตัวกลางในการส่งสารออกไปยังผู้รับสาร ทุกวันนี้คนบริโภคเรื่องราวผ่านสื่อมากขึ้น เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็วและสามารถเข้าถึงได้ง่าย

วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยทางภาษาไทยได้ในทุก ๆ สื่อแนวการวิพากษ์นี้ อาศัยตัวบทในฐานะสื่อ ซึ่งมีความเป็นพลวัตและสามารถสะท้อนความเปลี่ยนแปลงในสังคมได้เป็นอย่างดี เพราะสื่อคือเหตุการณ์สื่อสาร ซึ่งถูกจัดวางในบริบทใหม่ ก่อให้เกิดภาพสะท้อนความคิด ความเชื่อ หรืออุดมการณ์บางอย่างตามเจตนาซึ่งกำหนดขึ้นใหม่ ซึ่งอาจนำไปสู่ชุดอื่น ๆ ได้อีก เกิดเป็นห่วงโซ่วาทกรรม (วรพงศ์ ไชยฤกษ์. 2555 : 15) วาทกรรมที่เกิดจากสื่อเหล่านั้นสามารถเห็นภาพสะท้อนทางสังคมได้ เช่น รายการคลับฟรายเดย์ (Club Friday) เนื่องจากเป็นรายการที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและสังคม โดยใช้ภาษาเป็นตัวถ่ายทอดเรื่องราว และแบ่งปันประสบการณ์เกี่ยวกับความรักในแง่มุมต่าง ๆ

รายการคลับฟรายเดย์เป็นรายการที่ให้คำปรึกษาเรื่องความรัก สามารถให้ประโยชน์กับผู้ฟังได้โดยการนำเสนอเรื่องราวการแบ่งปันประสบการณ์การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเรื่องความรักในรูปแบบต่าง ๆ มีกลุ่มเป้าหมายหลักของรายการ คือ วัยรุ่น Hockenberry (2009 : 23) กล่าวว่า วั่วาสือ หมายถึงบุคคลที่อยู่ในช่วงระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม มีวุฒิภาวะมากขึ้น และสนใจเรื่องความรักมากขึ้น

วัยรุ่นกับความรักเป็นของคู่กัน โดยทั่วไปวัยรุ่นจะมองว่ารักเป็นสิ่งที่สวยงาม เป็นเรื่องที่ทำให้มีความสุข แต่ก็มีคนจำนวนไม่น้อยที่จะต้องเผชิญกับปัญหาจากความรัก ต้องทนทุกข์กับเรื่องความรัก

จะเห็นได้ว่า ปัญหาความรักต่าง ๆ นั้นเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นเป็นประจำ รวมถึงปัญหาการไม่ยอมรับการรักเพศเดียวกัน เนื่องจากสังคมมองว่าผู้ชายต้องคู่กับผู้หญิง การรักเพศเดียวกันจึงเป็นเรื่องผิดปกติ และถูกมองว่าเป็นตัวประหลาด อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่า วัยรุ่นมีอัตราการยอมรับการรักเพศเดียวกันเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังที่พิมลพรรณ อิศรภักดี (2558 : 72) ศึกษาเรื่องต่างวัยต่างทัศนคติต่อความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างในปี 2551 และ 2554 พบว่ากลุ่มคนที่มีอายุน้อยจะมีการยอมรับความหลากหลายทางเพศมากกว่ากลุ่มคนที่มีอายุมากกว่า และพบว่าวัยรุ่นมีอัตราการยอมรับที่มากขึ้นในปี 2554

การวิเคราะห์กลวิธีทางภาษาจากเรื่องเล่าในรายการคลับฟรายเดย์ สามารถสะท้อนให้เห็นภาพแทนยอมรับการรักเพศเดียวกันได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากการใช้ภาษากับการนำเสนอภาพแทนมีความสัมพันธ์กัน ดังที่ Hall (1997) กล่าวไว้ว่า “ภาพแทน” เป็นการผลิตสร้างความหมายผ่านภาษา ซึ่งเป็นผลผลิตแห่งความหมายของภาพภายในใจเราโดยมีภาษาเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการให้ความหมาย นอกจากนี้ ภาษายังเป็นตัวเชื่อมระหว่างแนวคิดกับระบบสัญลักษณ์เข้าด้วยกัน

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” ของวัยรุ่นจากรายการคลับฟรายเดย์ เนื่องจากกลุ่มคนรักเพศเดียวกันส่วนใหญ่จะไม่ได้ได้รับการยอมรับจากสังคม ถูกให้ความหมายว่าเป็นกลุ่มคนที่เป็นปัญหาและผิดปกติในสังคม อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันอาจจะมีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มวัยรุ่นที่มีความคิดที่แตกต่างไปจากเดิม กล่าวคือ เปิดกว้างมากขึ้น และสามารถยอมรับการรักเพศเดียวกันได้ การศึกษาในเรื่องนี้จึงจะทำให้เห็นมุมมองต่าง ๆ ในเรื่องการรักเพศเดียวกันของวัยรุ่นมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

วิเคราะห์ภาพแทน “ยอมรับการรักเพศเดียวกัน” จากกลวิธีทางภาษาที่วัยรุ่นใช้ในรายการคลับฟรายเดย์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การคัดเลือกแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์หามาจากรายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลังทางเว็บไซต์ <http://www.atimemedia.com/rerun/clubfriday%20> ในช่วงเดือนตุลาคม 2555 ถึงเดือนกันยายน 2556 เนื่องจากเป็นรายการที่ได้รับความนิยมในขณะนั้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแบ่งปันประสบการณ์ความรักที่บุคคลทั่ว ๆ ไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูลช่วงวันเวลาที่ออกอากาศ รวบรวมรายชื่อตอนทั้งหมดพบว่ามีจำนวน 52 ตอน และรวบรวมจำนวนเรื่องที่ออกอากาศทั้งหมด พบว่ามี 284 เรื่อง

3. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

3.1 คัดเลือกจากเรื่องเล่าของผู้ที่โทรเข้ามาในรายการคลับฟรายเดย์และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ได้แก่ คัดเลือกเฉพาะเรื่องเล่าที่เป็นกลุ่มวัยรุ่น กล่าวคือ เป็นวัย

ที่มีอายุตั้งแต่ 11 – 21 ปี

3.2 หากในตัวบทไม่ได้กล่าวถึงอายุจะใช้เกณฑ์ของการศึกษามาเป็นตัวคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องกำลังศึกษาอยู่ในระดับไม่เกินปริญญาตรี เมื่อคัดเลือกแล้วเหลือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นทั้งหมด 59 เรื่อง

3.3 จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นทั้งหมด 59 เรื่อง นำมาคัดเลือกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการรักเพศเดียวกัน ได้ทั้งหมด 17 เรื่อง พบเรื่องเล่าจากเพศชาย จำนวน 11 เรื่อง เพศหญิงจำนวน 6 เรื่อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” ของวัยรุ่นจากกลวิธีทางภาษา ที่วัยรุ่นใช้ว่าสามารถสะท้อนสังคมไทยได้อย่างไร ศึกษาโดยประยุกต์จากแนวคิดภาพแทนของ Hall (1997) และแนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ของ Fairclough (1995) มาใช้ในการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

“การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” เป็นภาพแทนความรักประการหนึ่งของวัยรุ่น ที่สะท้อนจากการาย การคลับฟรายเดย์ ผลการวิจัยพบว่า ภาพแทนการยอมรับการรักเพศเดียวกันสะท้อนจากการใช้กลวิธีทาง ภาษา ได้แก่ การใช้ชุดคำกริยาต่าง ๆ การใช้วัจนกรรม และการใช้มูลบท กล่าวคือ การใช้ชุดคำกริยา ต่าง ๆ ได้แก่ ชุดคำกริยาที่แสดงความรัก และชุดคำกริยาที่แสดงความรู้สึกด้านบวก หมายถึง การเลือกใช้ คำกริยาที่อยู่ในวงความหมายของชุดคำซึ่งเป็นคำที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่าในขณะนั้นผู้เล่าเรื่องมีความรัก มีความรู้สึกดี ๆ ต่ออีกฝ่าย และรู้สึกมีความสุขที่ได้กระทำในสิ่งนั้น การใช้วัจนกรรม พบการใช้วัจนกรรม การให้เหตุผลและวัจนกรรมการปฏิเสธ ซึ่งวัจนกรรมการให้เหตุผล หมายถึง การแสดงเจตนาของผู้พูด เพื่ออธิบายว่าเพราะเหตุใดจึงกระทำเช่นนั้น ส่วนวัจนกรรมการปฏิเสธ หมายถึง กลวิธีทางภาษาที่แสดง เจตนาของผู้พูดในการปฏิเสธความจริง และกลวิธีสุดท้าย คือ การใช้มูลบท พบการใช้มูลบทที่เน้นถึงเรื่องที่ ปิดไว้ หมายถึง การใช้กลวิธีเน้นความหมายที่ยังไม่ถูกเปิดเผย หรือนำเรื่องราวที่ซ่อนอยู่มาเปิดเผยโดยใช้ คำกริยาที่มีความหมายถึงการตีแผ่ จากผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นยอมรับการรักเพศเดียวกันได้ มากขึ้น ซึ่งวัยรุ่นมีความเห็นว่าพฤติกรรมความรักเพศเดียวกันไม่ได้เป็นปัญหา หรือทำให้เกิดความเดือดร้อน ในสังคม แต่เป็นเรื่องปกติธรรมดา เนื่องจากสังคมในปัจจุบันเปิดกว้างมากขึ้น สอดคล้องกับวิจัยของ พิมลพรรณ อิศรภักดี (2558) ที่ศึกษาเรื่องต่างวัยต่างทัศนคติต่อความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย โดยสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างในปี 2551 และ 2554 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่แตกต่างกันในแต่ละรุ่นวัย กลุ่ม ที่มีอายุน้อยจะมีการยอมรับความหลากหลายทางเพศมากกว่ากลุ่มคนที่อายุมากกว่า กล่าวคือ กลุ่ม Gen Y (ขณะสำรวจ ปี 2551 มีอายุ 15 - 28 ปี และปี 2554 มีอายุไม่เกิน 31 ปี) มีการยอมรับความหลากหลายทางเพศ มากที่สุด ส่วนกลุ่มที่มีอายุมากที่สุด คือ กลุ่ม Silent Gen (กลุ่มที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป) มีการยอมรับน้อยที่สุด ซึ่งคนรุ่นนี้มีความเคร่งครัดต่อระเบียบแบบแผนมากสะท้อนให้เห็นว่าทัศนคติที่แตกต่างของแต่ละรุ่นวัย เกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้จากสังคมและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงการขัดเกลาทางสังคม วัฒนธรรมที่ประสบมาแตกต่างกันอย่างไรก็ตามในปัจจุบัน เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงได้ง่ายขึ้น บุคคล ต่าง ๆ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและสื่อต่าง ๆ ได้ง่าย โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ที่ได้เปิดพื้นที่ให้ผู้มีพฤติกรรมความรักเพศเดียวกันรู้สึกมีตัวตน เช่น การแสดงบทบาทเพศที่สามในละคร โทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ เช่น สตรีเหล็ก หอแก้วแตก รักแห่งสยาม เป็นต้น ทำให้ผู้คนจดจำและเป็น

ภาพจินตนาการหรือการต่อยอดด้วยการนำเสนอข่าวของสื่อ ได้แก่ การนำเสนอข่าวการแต่งงานของคู่รักเพศเดียวกัน ดังนั้น อิทธิพลของสื่อต่าง ๆ อาจจะทำให้สังคมไทยยอมรับการรักเพศเดียวกันมากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1)

ป่าน: ผมเริ่มอย่างนี้แล้วกันครับพี่ คือ ผมเป็นเกย์นะ แล้วก็เรื่องนี้มันเกิดขึ้นตอนที่ผมเรียนอยู่สมัยมัธยม เรื่องของเรื่องคือ ผมเรียนพิเศษ ประมาณว่าเรียนภาษาอังกฤษ เก่งอะครับ แล้วทีนี้ในนักเรียนนั้นก็จะมีรุ่นพี่คนหนึ่งเค้ากลับมาจากแลกเปลี่ยน AFS ครับ พี่เค้ากลับมาแล้วมาชู้ชู้กับรุ่นพี่ของผม ผมอยู่ ม.4 แล้ว พี่เค้าต้องอยู่ ม.6 เค้าชู้ชู้ก็มาอยู่ ม.5 ผมเจอเค้าครั้งแรกตอนต้องไปแข่งพูดด้วยกัน กลายเป็นว่าผมชอบเค้า ตั้งแต่แรกเห็นเลยครับ

(รายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลัง. 28 มิถุนายน 2556 : ออนไลน์)

จากตัวอย่างที่ (1) สังเกตได้ว่า ผู้เล่าเรื่องเป็นกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน หรือชายรักชาย แอบชอบรุ่นพี่ผู้ชายคนหนึ่ง และมีการใช้คำกริยาที่แสดงความรู้สึกด้านบวก ได้แก่ ชอบ สะท้อนให้เห็นว่า การรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องปกติ และเป็นที่ยอมรับมากขึ้น ซึ่งความรักเป็นความรู้สึกของบุคคลสองคน เมื่อมีใจรักกัน เพศไม่ได้เป็นตัวกำหนดหรือเป็นกรอบที่ทำให้รู้สึกว่าการชายต้องคู่กับเพศหญิง ขอเพียงแค่ทั้งสองฝ่ายยอมรับได้

(2)

วัฒน์: ความรักของผมเป็นความรักผู้ชายผู้ชาย ก็คือว่า ผมคบกับรุ่นน้องคนหนึ่ง ตั้งแต่สมัยมหาวิทยาลัย คบกันมาเวลามีปัญหาอะไรก็ปรึกษากันตลอด เพื่อน ๆ ผมก็ไม่มีปัญหา เพราะเค้าเป็นคนดี เค้าเข้ากับเพื่อนผมได้ดี พ่อแม่ก็รู้นะครับว่าเรากันระดับไหน ซึ่งมันไม่ใช่พี่น้องละแหละ คือ มีปัญหาอะไรเคลียร์กันตลอด

(รายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลัง. 22 มกราคม 2556 : ออนไลน์)

จากตัวอย่างที่ (2) สังเกตได้ว่า ผู้เล่าเรื่องเป็นกลุ่มรักเพศเดียวกันใช้วัจนกรรมการให้เหตุผลเพื่ออธิบายและให้เหตุผลว่าเพราะอีกฝ่ายเป็นคนดี และบุคคลต่าง ๆ รอบตัวไม่ได้มีปัญหากับการรักเพศเดียวกัน เนื่องจากยอมรับและมีความเข้าใจว่าเพื่อนเป็นพวกรักเพศเดียวกัน สะท้อนให้เห็นว่า การรักเพศเดียวกันเปิดกว้างมากขึ้น และเป็นที่ยอมรับมากขึ้น และในสังคมปัจจุบัน กลุ่มวัยรุ่นหรือกลุ่มคนอายุน้อยสามารถยอมรับความหลากหลายทางเพศได้มากขึ้น จึงทำให้วัยรุ่นส่วนหนึ่งยอมรับและมองว่าการรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องปกติ เป็นเรื่องธรรมชาติ

อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าวัยรุ่นบางส่วนไม่สามารถยอมรับการรักเพศเดียวกันได้ หรือในใจลึก ๆ สามารถยอมรับการรักเพศเดียวกันได้ แต่กลัวว่าสังคมจะตำหนิและไม่ยอมรับการรักเพศเดียวกัน เนื่องจากยังยึดติดกับค่านิยมต่าง ๆ ที่ปลูกฝังมาอย่างยาวนาน ดังที่ Schaefer (2003 : 46) กล่าวไว้ว่า การเบี่ยงเบนทางเพศ คือ พฤติกรรมที่ขัดแย้งต่อมาตรฐานความประพฤติหรือความคาดหวังของกลุ่มหรือสังคม จึงทำให้

เกิดการต่อต้านสามารถสะท้อนผ่านกลวิธีทางภาษาที่วัยรุ่นใช้ในการถ่ายทอดเรื่องราวด้านความรักในรายการคลับฟรายเดย์ได้เช่นกัน ได้แก่ การใช้ชุดคำกริยาที่แสดงความรักและการใช้ชุดคำกริยาที่แสดงความรู้สึกด้านบวก การใช้วจนกรรมการปฏิเสธ และการใช้มูลบทที่เน้นถึงเรื่องที่ปิดไว้ กล่าวคือ วัยรุ่นบางคน ไม่ยอมรับการรักเพศเดียวกัน พยายามปฏิเสธว่าตนเองไม่ชอบเพศเดียวกัน แต่จะมีการสับสน เมื่อได้ใกล้ชิดก็จะรู้สึกดีกับอีกฝ่าย หรืออีกกรณีหนึ่ง คือ วัยรุ่นกลัวว่าสังคมจะไม่ยอมรับการรักเพศเดียวกัน จึงกลัวการตำหนิจึงทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองแปลกแยก เป็นคนที่ไม่ปกติ ไม่มีความเป็นพวกเดียวกันกับบุคคลอื่น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(3)

โย : เวลาที่แฟนเก่าเค้าโทรมา เป็นผู้หญิง เวลาเค้าอยู่กับผม เค้าจะกลัว แล้วจะปิดเครื่อง ผมก็แปลกใจว่าเค้าทำไมต้องเกรงใจผม เค้าก็สับสนกับตัวเอง เวลาเค้าอยู่ใกล้ผม มือไม้เค้าจะสั่น จะเกร็งแล้วก็อาย จนวันหนึ่งมีโอกาสดูไปเที่ยวด้วยกัน ได้นอนห้องเดียวกัน เค้าก็ชวนผมนั่งดื่มเบียร์ จูตนิ่งเค้าก็ร้องไห้ แฟนเก่าเค้าก็โทรมาตอนอยู่กับผมอีก เค้าก็กอดผมแล้วบอกว่าเราเป็นอะไรนะ เราเป็นผู้ชาย แต่ทำไมเราต้องรู้สึกอย่างนี้กับนายทำไมคิดถึงนายนะ เราไม่อยากเป็นอย่างนี้เลย เราชอบผู้หญิงอะ ตอนนั้นผมก็รู้สึกตกใจมาก เพราะผมไม่คิดว่าสิ่งที่ผมคิดมันจะเป็นจริง ผมบอกตัวเองทุกครั้งว่ามันเป็นผู้ชาย วันหนึ่งอะไรที่มันผิดธรรมชาติมันก็ไปด้วยกันไม่ได้

(รายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลัง. 5 กรกฎาคม 2556 : ออนไลน์)

จากตัวอย่างที่ (3) จะเห็นได้ว่า ผู้เล่าเรื่องใช้ชุดคำกริยาที่แสดงความรัก ได้แก่ กอด และกริยาที่แสดงความรู้สึกด้านบวก ได้แก่ คิดถึง สะท้อนให้เห็นว่าตนเองรักและมีความรู้สึกดีต่ออีกฝ่าย แต่เนื่องจากตัวผู้เล่าเรื่องเป็นผู้ชายที่ชอบผู้หญิง แต่เมื่ออยู่ใกล้กับผู้เล่าเรื่องที่เป็นผู้ชาย มักจะมีความรู้สึกแปลก ๆ เช่น มือสั่น ใจเต้น และเขินอาย ซึ่งอาจจะเป็นความรู้สึกดี ๆ เป็นความรักที่ก่อขึ้นมาโดยไม่รู้ตัว และใช้วจนกรรมการปฏิเสธ เพื่อพยายามหลีกเลี่ยงความจริงที่เกิดขึ้นในใจว่า ตนเองเป็นผู้ชาย จะรู้สึกเช่นนี้กับผู้ชายได้อย่างไร และพูดดังตัวอย่างว่า “เราไม่อยากเป็นอย่างนี้เลย เราชอบผู้หญิงอะ” แสดงให้เห็นว่า ตัวผู้ที่ถูกกล่าวถึงนั้นรับไม่ได้กับการรักเพศเดียวกัน หรืออาจยอมรับได้แต่กลัวว่าสังคมจะไม่ยอมรับ จึงพยายามปฏิเสธความรู้สึกของตนเอง

(4)

แพร : วันเกิดเค้าเราจะไปเซอร์ไพรส์ ไปกับเพื่อน เพื่อนก็แฉว่า เฮ้ยแก แฟนแกอะเป็นเกย์นะ ก่อนหน้านี้นี้เราก็ค่อยได้ยินคะ แต่ไม่ได้สนใจ เราคิดว่าเค้าเป็นสุภาพบุรุษ เค้าไม่ได้แต่ต้องเรา เพราะเค้าเห็นว่าเราเป็นผู้หญิงอะไรก็บอกเพื่อนว่าไม่เชื่อ แล้วขู่เพื่อนว่าถ้าพูดอย่างนี้อีกไม่ต้องมาคบกันเลยนะ

(รายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลัง. 5 กรกฎาคม 2556 : ออนไลน์)

จากตัวอย่างที่ (4) ผู้เล่าเรื่องใช้มูลบทเพื่อแนะนำถึงเรื่องที่ปิดไว้ ดังตัวอย่าง “เพื่อนก็แฉว่า แห้ยแก แพนแกอะเป็นเกย์นะ” แสดงให้เห็นว่า การใช้คำว่า “แฉ” เป็นการสื่อความหมายถึงการตีแผ่ เปิดเผยเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ถูกปิดบังไว้ คือ ฝ่ายชายมีรสนิยมรักเพศเดียวกัน เพื่อนของผู้เล่าจึงเป็นห่วง กลัวว่าผู้เล่าเรื่องจะเสียใจ และใช้วัจนกรรมการปฏิเสธ ดังตัวอย่าง “บอกเพื่อนว่าไม่เชื่อ” สะท้อนให้เห็นว่า ผู้เล่าเรื่องมีเจตนาในการปฏิเสธความจริง เนื่องจากสิ่งที่รับรู้มีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจจึงไม่สามารถยอมรับได้หรือในใจอาจจะยอมรับการรักเพศเดียวกัน แต่กลัวว่าสังคมจะตำหนิ มองว่าเป็นตัวประหลาด และไม่ยอมรับจึงพยายามปฏิเสธความจริง

จากตัวอย่างดังกล่าวข้างต้นสามารถสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มคนที่รักเพศเดียวกันถูกมองในด้านลบ เป็นบุคคลที่ไม่ได้รับการยอมรับ และถูกมองว่าเป็นเพศที่หมกมุ่นในเรื่องกามารมณ์ และไม่สามารถมีชีวิตคู่แบบชายหญิงได้ เนื่องจากธรรมชาติของมนุษย์สร้างให้ผู้ชายคู่กับผู้หญิง เพื่อดำรงอยู่และสืบพันธุ์กัน เป็นเรื่องธรรมชาติ อีกทั้งคนส่วนใหญ่เชื่อว่า กลุ่มคนรักเพศเดียวกันเป็นพวกที่มีอารมณ์รุนแรง ดังที่ ชานนท์ ยอดหงษ์ (2557) กล่าวไว้ว่า กลุ่มคนที่มีรสนิยมทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างไปจากรักต่างเพศชายหญิง เช่น หมกมุ่นในเรื่องกามารมณ์ อารมณ์รุนแรง โมโหง่าย สะท้อนให้เห็นว่า การรักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับการยอมรับ อีกทั้งอาจทำให้คนทั่วไปมีอคติกับกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน เนื่องจากสื่อมักผลิตซ้ำว่า ชายรักชาย เป็นพวกนิสัยไม่ดี อารมณ์แปรปรวน วิปริตผิดเพี้ยน และหมกมุ่นในกามารมณ์ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การรักเพศเดียวกัน อาจเกิดจากความรู้สึกขัดแย้งในใจหรือเกิดจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเองได้รับ ดังที่พรพิมล เจียมนาครินทร์ (2539 : 60) กล่าวว่า การเกิดเป็นรักร่วมเพศนั้นเกิดจากความรู้สึกที่มีความขัดแย้งและความกดดันเรื่องเพศเดียวกัน ในบางกรณีอาจเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับจากครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน เช่น มีพ่อไม่รักไม่ชอบ ชอบแม่ ลักษณะเช่นนี้ เด็กชายจะเกลียดชังพ่อ ไม่ชอบความเป็นเพศชาย และจะฝักใฝ่ในเพศเดียวกันโดยตนเองจะมีพฤติกรรมเป็นเพศหญิง หากครอบครัวใดมีลูกสาวก็จะทำให้เด็กผู้หญิงเกลียดพ่อ มองเห็นพ่อเป็นตัวแทนของเพศชายที่ไม่น่ารัก ไม่มีความรักไม่ชอบ จึงหวาดระแวงในเพื่อนชายที่คบหา และจะหันไปสนใจผู้หญิงที่มีลักษณะเข้มแข็งเหมือนเด็กชายที่เรียกกันว่า “ทอม” และหากครอบครัวใดที่มีแม่ในลักษณะนี้และมีลูกชายอยู่ในบ้าน เด็กชายอาจพัฒนาเป็น “เกย์คิง” คือมีความรู้สึกรังเกียจแม่ ไม่นิยมชมชอบเพศหญิง และหันมาฝักใฝ่เพศเดียวกัน ขณะที่บังอร เทพเทียน (2551) ศึกษาวัฒนธรรมทางเพศและชีวิตครอบครัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน พบว่า วัยรุ่นจะเกิดความรู้สึกขัดแย้งทางจิตใจเมื่อพบว่าตนแตกต่างจากบุคคลอื่น ทำให้ต้องเก็บซ่อนความรู้สึกของตนเอง และปิดบังพฤติกรรมของตนไม่ให้ผู้อื่นทราบ

จากการศึกษาพบว่า มีทั้งกลุ่มวัยรุ่นที่สามารถยอมรับและไม่ยอมรับการรักเพศเดียวกัน ซึ่งกลุ่มที่ไม่ยอมรับการรักเพศเดียวกันนั้นคิดว่าตนไม่สามารถยอมรับได้จริง ๆ หรืออีกกรณีหนึ่ง คือ กลัวว่าตนเองจะถูกสังคมตำหนิและไม่ยอมรับ อย่างไรก็ตาม พบกลุ่มวัยรุ่นที่ยอมรับการรักเพศเดียวกันจำนวนมากกว่า กล่าวคือ จากการศึกษารื่องความรักของวัยรุ่นทั้งหมด 59 เรื่อง พบเรื่องเกี่ยวกับการรักเพศเดียวกันจำนวน 17 เรื่อง สามารถแบ่งเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่ยอมรับการรักเพศเดียวกันจำนวน 13 เรื่อง และไม่ยอมรับการรักเพศเดียวกันจำนวน 4 เรื่อง สะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นยอมรับการรักเพศเดียวกันได้มากขึ้น

จากการศึกษาภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” ของวัยรุ่นจากรายการคลับฟรายเดย์ พบว่า วัยรุ่นชายและหญิงใช้กลวิธีทางภาษาต่าง ๆ ที่สามารถสะท้อนภาพแทนดังกล่าว ในตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การใช้กลวิธีทางภาษาที่สะท้อนภาพแทน“การยอมรับการรักเพศเดียวกัน”

กลวิธีทางภาษา	ชาย		หญิง	
	จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ	จำนวน(ครั้ง)	ร้อยละ
1. การใช้ชุดคำต่าง ๆ	12	23.08	8	24.24
1.1 การใช้คำกริยาที่แสดงความรู้สึกด้านบวก	9	17.31	3	9.09
1.2 การใช้คำกริยาที่แสดงความรัก	3	5.77	5	15.15
2. การใช้วัจนกรรม	36	69.23	23	69.70
2.1 วัจนกรรมการให้เหตุผล	29	55.77	19	57.58
2.2 วัจนกรรมการปฏิเสธ	7	13.46	4	12.12
3. การใช้มูลบท	4	7.69	2	6.06
รวม	52	100	33	100

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงใช้กลวิธีทางภาษาที่สะท้อนภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” ไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ พบการใช้วัจนกรรมมากที่สุด เพศชาย ร้อยละ 69.23 เพศหญิง ร้อยละ 69.70 ลำดับต่อมา พบการใช้ชุดคำกริยาต่าง ๆ เพศชาย ร้อยละ 23.08 เพศหญิง ร้อยละ 24.24 และพบการใช้มูลบทน้อยที่สุด เพศชาย ร้อยละ 7.69 เพศหญิง ร้อยละ 6.06

อภิปรายผลการวิจัย

ภาพแทน “การยอมรับการรักเพศเดียวกัน” ของวัยรุ่นในรายการคลับฟรายเดย์ สะท้อนให้เห็นว่า วัยรุ่นยอมรับการรักเพศเดียวกันได้มากขึ้น จากการศึกษาพบว่า วัยรุ่นทั้งเพศชายและเพศหญิงใช้กลวิธีทางภาษาที่เด่นที่สุดที่สามารถสะท้อนภาพแทนดังกล่าว คือ การใช้วัจนกรรม พบการใช้วัจนกรรมการให้เหตุผลจำนวนมากที่สุด เพื่อให้เหตุผลว่าพฤติกรรมความรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่ได้เป็นปัญหาในสังคม เนื่องจากสังคมในปัจจุบันเปิดกว้างมากขึ้นสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิมลพรรณ อิศรภักดี (2558) กล่าวคือ กลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่ยอมรับการรักเพศเดียวกัน บุคคลเหล่านี้มองว่าการรักเพศเดียวกันเป็นเรื่องปกติ วัยรุ่นจะมองว่าพฤติกรรมรักเพศเดียวกันไม่ได้เป็นปัญหาสังคม หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนในสังคม ในส่วนของทัศนคติที่แตกต่างกันอาจเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้จากสังคมและข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมถึงการขัดเกลาทางสังคมวัฒนธรรมที่ประสบมาแตกต่างกัน อีกทั้งในปัจจุบัน เป็นยุคที่ข้อมูลข่าวสารเข้าถึงได้ง่ายขึ้น บุคคลต่าง ๆ สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตและสื่อต่าง ๆ ได้ง่าย

โดยเฉพาะอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ที่ได้เปิดพื้นที่ให้ผู้มีพฤติกรรมความรักเพศเดียวกันรู้สึกมีตัวตนสะท้อนให้เห็นว่า บุคคลกลุ่มนี้มีความต้องการที่จะดำเนินชีวิตตามที่ตนต้องการมากกว่าจะอยู่ภายใต้กรอบที่สังคมกำหนด และเป็นภาพสะท้อนอีกแง่มุมหนึ่งของวิถีชีวิตที่หลากหลายในสังคม ดังนั้น การวิเคราะห์ตามแนวทฤษฎีวาทกรรมเชิงวิพากษ์ในงานวิจัยนี้ทำให้ตระหนักได้ว่า สิทธิทางเพศในสังคมไทยจำกัดอยู่ในกรอบของเพศสภาพแบบทวิเพศ ได้แก่ ชายจริง หญิงแท้ แม้ว่าในปัจจุบันสังคมจะยอมรับกลุ่มรักเพศเดียวกันมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ที่รักเพศเดียวกันก็ยังถูกประณามและถูกกีดกันภายใต้ความคิดที่ว่า “ผิดปกติ” เป็นเพศที่ถูกมองว่ามีปัญหา (คชาธิป พาณิชตระกูล. 2557 : 257)

บรรณานุกรม

- คชาธิป พาณิชตระกูล. (2557) **ความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับอุดมการณ์ว่าด้วยชายรักชายในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พ.ศ.2555 : การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์**. วิทยานิพนธ์ อ.ม. (สาขาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชานนท์ ยอดหงษ์. (2557) **นายใน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน.
- บังอร เทพเทียน. (2551) **วัฒนธรรมทางเพศและชีวิตครอบครัวของกลุ่มคนรักเพศเดียวกัน**. วิทยานิพนธ์ปร.ด. (สาขาพฤติกรรมศาสตร์) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539) **พัฒนาการวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : ต้นอ่อน แกรมมี่.
- พิมพ์ภากรณ์ บุญประเสริฐ. (2555) “วาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาลไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ.2550”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.kucon.lib.ku.ac.th/Fulltext/KC4913010.pdf (20 มกราคม 2559).
- พิมพ์พรรณ อิศรภักดี. (2558) **“ต่างวัยต่างทัศนะต่อความหลากหลายทางเพศในสังคมไทย”. ความหลากหลายทางประชากรและสังคมในประเทศไทย ณ ปี 2558**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วรพงศ์ ไชยฤกษ์. (2555) **วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ : มุมมองใหม่ในการวิจัยทางภาษาไทย**. ภูเก็ต : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- Atimemedia. (22 มกราคม 2556) **รายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลัง** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.atimemedia.com/rerun/clubfriday/ (15 กุมภาพันธ์ 2558)
- _____. (28 มิถุนายน 2556) **รายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลัง** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.atimemedia.com/rerun/clubfriday/ (23 กุมภาพันธ์ 2558)
- _____. (5 กรกฎาคม 2556) **รายการคลับฟรายเดย์ย้อนหลัง** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.atimemedia.com/rerun/clubfriday/ (6 มีนาคม 2558)
- Fairclough, N. (1995) **Media Discourse**. London : Arnold.
- Hall, S. (1997) **Representation : cultural representation and signifying practices**. London : Sage.
- Heinich, R. (1996) **Instructional Media and Technologies for Learning**. New Jersey : Englewood Cliffs.
- Hockenberry, M. J. (2009) **Wong's Essentials of Pediatric Nursing**. St. Louis, Mo : Mosby/Elsevier.
- Schaefer, R. T. (2003) **Sociology**. 8th ed. New York : McGraw – Hill.
- Trudgill, P. (2000) **Sociolinguistics: An Introduction to Language and Society**. London : Penguin Books Ltd.